

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 " "
Helyben hához hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 " "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor
Negyedévre ..... 6 " "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétévi és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megörzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 234. szám.

Nagyvárad.

Péntek 1914 Október 9.

Negyvenezer orosz pusztulása.

Sok az orosz, de nincs olyan sok muszkája a cárnak, amennyi egyszer csak el ne fogyna.

Csak nemrég jött hiteles megállapítása annak, hogy az orosz hadsereg szeptember végéig legalább félmillió katonát veszített halottakban, sebesültekben és foglyokban. Azóta ez a szám jelentékenyen növekedett. Uzsoknál nyolcezer orosz temettek el, Máramarosban is ezrekre ment a betört orosz sereg halottainak száma, most pedig egyszerre

negyvenezer orosz elpusztulását jelenti a táviró.

Megdöbbenve nézzük a halálnak ezt a rettentően borzalmas aratását. Przemysl alatt negyvenezer orosz röpitettek levegőbe aknáink. Negyvenezer halott egy perc alatt. Közel egy hadtest. Egy jókora, virágzó város lakossága kitelt volna belőlük. De a cár, a békecár, a hazugcár parancsolta nekik, hogy törjenek ránk milliónyi és milliónyi sokasággal, nekünk védekeznünk kell, nincs más védekezés, mint a támadók elpusztítása — addig fogjuk

pusztítani a ránk törő ellenséget, míg egyszer elfogynak.

Hadd fogyjanak: hadd pusztuljanak. Rettenetes számadás vár ezért az irtózatossá várt vérontásért arra, aki az egészet felidézte: a minden oroszok hazug cájára. Most elment a hadsereghez, megmutatni beteges, halvány ábrázatát fáradt seregeinek. Vajjon milyen lesz ennek a degenerált autokratának az arca, ha véletlenül megpillantja negyvenezer halott katonájának sápadt arcát a csataterén? Negyvenezer erőteljes fiatal embert, akiket neki boldoggá kellett volna tennie s akiket ő vitt a halál tornácába?

Negyvenezer katonával kevesebb ismét a ránk törő ellenség száma — és eggyel szaporodott. A cárral. Csak ilyen arányban erősödjen tovább is az orosz sereg s akkor nem marad belőle más, mint a hazugcár és a hirhedt nagyhercegi kamarilla

Mennyi szenvedéstől szabadult volna meg az emberiség, ha ezek, akik a pusztulás végére maradnak, először pusztultak volna el!

Przemysl-nél elesett negyvenezer orosz.

Budapest, okt. 8. Bukarestből jelentik, hogy ottani katonai körök az oroszok veszteségét Przemysl ostrománál negyvenezerre teszik.

Kedden az oroszok a przemysli vár külső sáncai ellen nagy rohamot intéztek. Eljutottak a drótkerítésig, az ágyuk tűzébe kerültek. Az aláaknázott sáncok felrobbantak, mire az oroszok óriási veszteséggel visszavonultak.

A galíciai tisztviselők elfoglalják hivatalukat.

Budapest, október 8. (Tud. cenz. táv.) Bialából táviratozzák: Az itten megjelenő hivatalos Lemberger Zeitung felszólítja a Galiciából elutazott állami tisztviselőket, hogy amennyiben eddig nem tették, címüket jelentsék be, hogy adott órában elfoglalhassák hivatalaikat.

A cár Lublinban.

Budapest, október 8. (Saját tud. táv.) A cár Lublinba érkezett.

Lemondott az olasz hadügyi államtitkár.

Budapest, október 8. (A hadisajtó-bizottság jóváhagyásával.) A Frankfurter Zeitung jelenti: Tassori olasz hadügyi államtitkár benyújtotta lemondását. Az államtitkár és a vezérkar között differenciák merültek fel. A vezérkar nagyobb fegyverkezési előkészületeket követel. Grandi hadügyminisztert is támadják, mert a raktárakban hiányokat fedeztek fel, holott a hadügyminiszter és a miniszterelnök a kamarát ünnepiesen biztosították, hogy minden rendben van.

Franciák kémlelték ki a kárpáti szorosokat.

Budapest, okt. 8. (A hadi sajtó-bizottság engedélyével.) A krakkói lapok szerint az oroszok már a tavasszal kikémlelték a Kárpátoknak azokat a szorosait, amelyeken be akartak törni Magyarországra. Ugy történt, hogy az Uzsok közelében levő bijtkovi birtok megvételeére francia vásárlók jelentkeztek. Az idegenek napokig tartózkodtak az uradalomban és vezérkari térkép alapján nagy méréseket végeztek.

A vételárát 20 millió kóban állapították meg s két millió korona foglalt adtak. Egyszer aztán a vásárt stornirozták és a foglalt feláldozták. Kétségtelen, hogy a franciák az oroszok javára kémkedtek.

Az oroszok kiűzése Máramarosból.

Budapest, okt. 8. (M. T. I.) A posta visszatért Máramarosszigetre és megkezdte a működését. A lakosság költözködik vissza.

(Bud. Tud.) A máramarosszigeti összeköttetésnél számos foglyot és ágyukat zsákmányoltunk.

Az Esti Ujság tudósítója jelenti, hogy **csapatunk az ellenséget Nagybooskóig kergették.** Az oroszok a jablonkai szorosnak menekülnek. Veszteségük óriási.

Husznál több ágyut, ezernyi foglyot zsákmányoltunk.

Az Est jelentése szerint az oroszok Nagybooskó-nál újra esatásorba állottak, hogy üldöző seregeinket feltartóztassák. Az eddigi jelentések szerint itt ismét nagy veszteséggel fognak visszavonulni az oroszok.

Máramarosszigeten a hatóságok megállapították, hogy a **közvagyon nem károsult**, mindössze a külvárosokban volt jelentéktelen fosztogatás.

Besztercében is legyőztük az oroszot.

Budapest, okt. 8. **Az Est-nek jelentik Kolozsvárról: Bethlen kormánybiztos plakátokon tudatja, hogy csapatunk a Beszterce-Naszód vármegyébe bemerészkedett oroszokon is fényes győzelmet arattak. Seregeink Telcs községénél ütköztek össze az oroszokkal, akiket teljesen megverték s közülük négyszáz foglyot ejtettek. Az oroszok Magyarlápós felé menekültek.**

A német hadsereg hadműveletei a francia és orosz hadszíntéren.

(A miniszterelnökség sajtóosztály távirata.) A német nagy főhadiszállás jelenti:

Franciaországban a hadsereg jobb szárnyán folyó harcok még nem vezettek döntésre. A franciák előnyomulásai az Argonnes-ekben és Verdun északkeleti pontján visszaverve.

Antwerpennél a **Brochem erőd birtokunkban van.** Támadásunk átlépte a Nethe szakaszt és a belső erőd-övhöz közeledik. Egy angol dandárt és a belgákat a külső és belső erőd-öv között megvertük és Antwerpenre visszavetettük. Négy nehéz üteget, ötvenkét tábortábori ágyut, sok gépfegyvert, közöttük angolokat is, nyílt területen elfoglaltunk.

Az oroszok támadása Suwalki kormányzóságban vissza lett utasítva az oroszok 2200 foglyot, kilenc gépfegyvert vesztek.

A galíciai nagy csata.

Budapest, október 8. Csapatunk további előnyomulása közben az ellenséget tegnap a Przemysl felé vezető műút mentén Barycznál Dijnowtól nyugatra visszavetettük és Rzeszowot is visszafoglaltuk, ahol ágyukat zsákmányoltunk. A Visztula völgyében a menekülő oroszoktól sok foglyot ejtettünk és sok járművet vettünk el. A Przemysl ellen inté-

A nagy csata Técsónél.

Szatmár, október 8. Máramaros megye hatósága, amely tudvalevően Huszton székel, este hiteles jelentést kapott arról, hogy csapatunk a Máramarosszigetről nyugatra huszonöt kilométernyire lévő Técsón várta be döntő ütközetre az oroszokat. Itt a szűk Tiszavölgyben rendkívül kedvező helyzetben tegnapelőtt áttentünk az offenzívába és az oroszokat lépésről lépésre kivertük pozícióikból. Visszvetésük nagy energiával folyik.

Csapatunk azért állottak föl Técsónél, mert innen kitűnő ut vezet dél felé Avasujvárosra és Szinyérváralján át Nagybányára. Ezt az utat meg kellett védelmezni, ami sikerült is s az oroszok kénytelenek voltak máris visszavonulni Máramarossziget felé.

A máramarosi oroszok eközben járatlan hegyi utakon kísérelték meg, hogy Nagybányára jussanak. Az aknasuhag felé vivő vicinális vasut mentén Máramarosszigetről déli irányban átkeltek a Kőháton, azután bekerültek az 1291 méter magas Plesea Mare, az 1301 méter magas Rózsály és az 1447 méter magas Guttin háromszögébe, ahol Krácsfalva község fekszik.

Itt azonban zsákutcába kerültek. A Nagybánya körül összevont csapatunk, amelyek addig a várost tápláló vízvezetékhez vivő kitűnő hegyi utat tartottak megszállva mintegy husz kilométeres vonalon észak felé leereszkedtek a nevezett hegyek alkotta háromszögbe, és meglepték az ellenséget. Csapatunk elővédje, a 2000 főből álló lengyel légió kezdte meg a harcot nagy hősiességgel. Gyászos vége lett az oroszokra nézve a krácsfalvai csatának. Csapatunk az oroszokat, akiknek száma több ezer volt, tönkreveték. Aki el nem pusztult, fogságba jutott.

Lengyelországban kisebb eredményes ütközetekben **lwangorod-tól nyugatra négyezernyolcszáz foglyot ejtettünk.**

Kezdődik Antwerpen bombázása.

Budapest, okt. 8. (Tud. cenz. táv.) **Amsterdamból jelentik: A németek tegnap reggel fél 8 órakor staféta útján közölték Antwerpen polgári lakosságával, hogy magának Antwerpennek a bombázása délelőtt fél 10 órakor megkezdődik.**

B belga kormány fél 12 órakor elutazott a városból, a király azonban Antwerpenben maradt. A kormány Ostendebn menekült a hadügy-miniszterrel együtt.

zett ismételt heves támadásukat fényesen visszavertük. Az ellenségnek sok ezer halottja és sebesültje volt. A Máramarossziget melletti győzelmes harcokban a magyar- és kelet-galíciai népfelkelés, valamint a lengyel legionáriusok vetélkedtek a vitézségben. Höfer vezérőrnagy a vezérkar főnökének helyettese közli. (Miniszterelnökség sajtóoszt.)

A város parlamentjéből.

Városi közgyűlés.

A tegnapi közgyűlésen egy pár ügy került tárgyalásra, de azért 5 óráig elhúzódott a tanácskozás.

Nagyobb vita kerekedett a színház ingyen világitásának a kérdésénél, továbbá a kolera barakk építése ügyében.

Ez az utóbbi kérdés tulajdonképpen csak mint bejelentés került a törvényhatóság elé, mert a járvány-bizottság határozatával már végérvényesen el lett intézve, amelyet a közgyűlés sem változtathat meg.

A közgyűlés egy részét különben az interpellációk vették igénybe.

Hlatky Endre főispán elnöklete alatt a bizottsági tagok közepes számmal voltak jelen.

A polgármester havi jelentését tudomásul vették.

A hadbavonultak fizetése.

A hadbavonult városi tisztviselők és alkalmazottak fizetésére nézve javaslatot terjesztett elő a tanács, hogy a nős városi alkalmazottak az eddigi összes illetményeket teljes összegben kapják, míg a nőtlenek lakpénzét szüntesse be a város és a fizetést is 50 százalékig folyósítsák.

Weiszlovits Gyula bár méltányolja a javaslatot, de a város pénzügyi helyzete azt nem engedi meg. A város most is kölcsönből folyósítja a kiadásokat. Indítványozza, hogy a város is csak olyan arányban adjon ki a tisztviselőknek a javadalmazást, mint azt az állam fizeti.

A tanács javaslatát fogadták el.

A gyámpénztár 1913. évi számadásait elfogadták s felküldik a belügyminiszterhez.

Stolez Henriknek a lóhús kimérésre három évre meghosszabbították az engedélyt.

Zeke Ferenc irodatisztnak megadták az engedélyt, hogy a hadseregbe lépjen; részére, illetve családjá részére a várostól megillető nyugdíjjogosultságot biztosította a törvényhatóság.

A szinigazgató kérelme.

Erdélyi Miklós szinigazgató kérte, hogy a szinigazgató részére adjon engedélyt, miszerint konzorcium alakjában a társulat megkezdhesse az előadásokat s a háború tartama alatt a város adjon ingyen világitást a színház részére; szerződését pedig egy évvel hosszabbítsa meg.

Harmathy Károly elfogadja a tanács javaslatát, de a szerződésben kikötendő, hogy a konzorcium dacára a várossal szemben Erdélyi Miklós igazgató marad kötelezettségben.

Dr Perczel Adolf azt kívánja, hogy az egy évi meghosszabbítást ne fogadják el most, hanem majd később határozzanak ez irányban. A konzorciális működést egy évre elfogadja s ez időre megszavazza az ingyen világitást is.

Dr Adorján Emil kifogásolja a tanács javaslatának stilizálását. De kérdi, hogy kivel állunk szemben; ezt ki kell tenni a határozatban.

A villamosvilágitás elengedését nem szavazza meg. A mai helyzet mindenkit sujt, miért kell kivételt tenni a színházzal. Azt is tudni kellene, hogy minő nagy az elengedő összeg. Pár száz koronát megszavazna, de már ezer koronát nem. A villamosmű költségvetése érdekében sem lehet kivételt tenni. A villamosigazgatók száma úgy is eszik. A villamosáram elengedését nem fogadja el.

Rimler Károly hivatkozik arra, hogy a színészek szerződése az egész országban felbomlott. Erdélyi a konzorcium tartama alatt is felelős s ezáltal a város érdeke meg van óva. Az elengedésre ajánlott összeg 3-4 ezer koronára ragna. Rámutat a kultuszminister leiratára, amelyben felhívja a várost, hogy segítsen a színészeknek. Temesvár, stb. fűtést, világítást stb. ingyen adnak a színházaknak, csak hogy hazafias darabok előadásával a lelkesedést ébren tartásuk. Nem kardoskodik a javaslat mellett, mert az magamagát indokolja. Csak a háboru tartamára szavazzák meg a kedvezményt. Így van ez az egész országban.

Dr. **Adorján Emil** szerint az egész polgárságon kellene segíteni az egységárok leszállításával. Nem egyezik az igazsággal, hogy csak egyeseket részesítsünk előnyben. A polgárság görnyed a terhek alatt s mégis emelik az adóját.

Weiszlovits Gyula felületesnek tartja a javaslatot s azt nem fogadja el. Az összeg nagyobb, mint a polgármester jelezte. Mikor a polgárságnak nincs kenyere, egyeseket nem részesít ilyen nagy kedvezményben. Most mindent a házára kell áldozni s a kulturális cél nem az első. Az összeg nagyobb lesz, mert ami potya, azt jobban fogyasztják.

Rimler Károly kimutatja, hogy nem a javaslat, hanem az előtte történt felszólalás a felületes, mert a város szigorúan ellenőrzi, hogy a fogyasztás nagyobb ne legyen, mint eddig volt. Tévedt abban, hogy 4000 koronára rug egy szezonban a világítás, mert 5200 koronát igényel az.

Ezután a közgyűlés a tanács javaslatát elfogadta.

Kolera-barakk építése.

A városi tanács előterjesztést tett, hogy a járványbizottság egy kolera-barakk építését határozta el. A terv szerint ez 16000 koronába kerül s nyilvános pályázatot hirdetnek az építésre.

Dr. **Adorján Emil** drágának tartja a felvett összeget. Egyik fakereskedőtől értesült, hogy 6500 koronából ki lehet a barakkot építeni.

Használják fel a kolera betegek részére az építés alatt levő honvédtűzér lakanyát.

Dr. **Popovits Miklós** szakszerűen szól a kérdéshez. A kolera-barakkot izolált helyen kell felépíteni, még pedig sürgősen. Az Adorján indítványát nem fogadja el.

Rimler Károly szintén az indítvány ellen s a javaslat mellett szólalt fel.

Köszeghy József felvilágosítja a törvényhatóságot, hogy a tervezett építkezés állandó jellegű lesz, hogy később is hasznát vehessék a járványkórházban.

Dr. **Mayer László** v. főorvos kijelentette, hogy a kérdés nem is tartozik a közgyűlés elé. Az építést a járvány-bizottság rendelte el s azt csak birtokon kívül lehet megfeleltetni. A költségeket a törvény szerint az állam viseli. A kolera elleni intézkedésekért egyedül a főorvos és a végrehajtásért a bizottság felelős. A barak fel lesz építve.

Dr. **Adorján Emil** tudta mindazokat, amiket a főorvos elmondott s mivel most már látja, hogy állandó jellegű épületről van szó, az előterjesztést elfogadja.

Interpellációk.

Kiss Dávid kifogásolta, hogy a városi villamostelep 20 százalékkal felemelte a közönség részére kiszolgáltató szén árát.

Rimler Károly válaszában kijelenti, hogy a közönség részére előterjesztendő szén még nem érkezett meg s ezért a drágább szenet adja a telep a közönség részére, természetesen drágábban. Amint a közönség részére rendelt szén megérkezik, azonnal eladásra bocsátják önköltségi áron.

A választ tudomásul vették.

Dr. **Moskovits József** a közúti vasut elleni panaszok ügyében interpellál. A kamara, a gyáriparosok, stb. érdekeltség még a múlt hó 10 én panaszt tettek a nagyváradi közúti vasut ellen, hogy a felekkel méltatlanul jár el, magasabb díjtételeket számít, a kocsik kirakási idejét 6 órára szabja, de az értesítéstől s birság pénzeket tétet le előre, szóval zaklatja a kereskedőket, gyárosokat. A dolog gyors orvoslást kíván s még nem intézkedett benne a város.

Rimler Károly kijelenti, hogy a villamosmű igazgatójának, aki szintén aláírta a beadványt, adta ki, hogy a panaszokat igazolja.

Dr. **Moskovits József** helyteleníti, hogy ilyen fontos kérdésben gyorsan nem intézkedett a polgármester. Nem a villamosmű igazgatóját, de a többi aláírókat kellett azonnal felhívni, hogy adják be a részletes panaszt. A vasut ellenőrző bizottságának kellett volna kiadni. A burokratizmust az ipar és kereskedelem nem bírja el. Azt most is látja, hogy Nagyvárad városa a közúti vasutal szemben gyenge. A választ nem veszi tudomásul.

A polgármester felszólalása után a választ tudomásul vették.

Végül **Gábel Jakab** kifogásolta az iskolák bezárását.

Dr. **Mayer László** főorvos kijelentette, hogy a kolera miatt, az 6 előterjesztésére rendelte el a polgármester az iskolák bezárását.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Hadtestparancsnokunk kitüntetése.

A hivatalos lap legutóbbi száma közli: Ő Felsege **Zweiensta Meixner** Hugó gyalogsági tábornoknak a vaskorona rend 1-ső osztályát a hadiékítménnyel, hadteste győzelmes vezetése elismeréséül, díjmentesen adományozta.

Számtalan katonát látunk jönni s távozni. Kiváló pozíciót foglaltak el míg itt voltak, de a társadalomnak fogalma sem volt tevékenységükről s így képtelen volt méltatni működésüket, az a kör pedig, amely ismerte egyéni értéküket: a tiszték köre távolabb állt tőlünk, semhogy mi magunkavé tehettük volna azt a rajongó lelkesedést, melylyel ők viseltettek hadvezéreink iránt a béke idején.

A háboru megváltoztatta az értékeket s szinte azt lehet mondani, hogy csak az a tehetség értékes, melynek katonai vonatkozásban hasznát lehet venni.

Mily csodás változás állott be a polgári gondolkodásban! Eddig azt is sajnáltuk a hadseregbe költöni, amit elköltöttünk, s most végtelenül sajnáljuk, hogy nem féltünk jobban a háborutól a béke idején, hogy költöttünk volna reá még többet. Mert óriási értékeink vannak katonáinkra bízva, és ami a legfőbb hazánk sorsa: mindenünk.

Mi megadtuk a lehetőséget a győzelemre, adtunk olyan katonanyagot, amelynél különben nincsen a világon, csak egy feltétel van még a győzelemre: a kellő vezetés. Annál jólesőbb örömmel konstatáljuk, hogy hadtestparancsnokunk az ellenség előtt bizonyította be hadvezéri képességeit s a legfőbb hadur ismeri el róla, hogy jól és győzelmesen vezette hadseregét.

Örömmel érteztünk erről a magas kitüntetéséről azért is, mert ez is igazolja, hogy fiaink jó kézre vannak bízva. Mert győzelemre vezetve meghalni édes, de egy megvert sereg soraiban halni meg százszorosan fájó.

Hadtestparancsnokunk neve egyike lesz azoknak a neveknek, melyek belekerülnek a történelembe.

Ugyanezt a kitüntetést kapta **Ters-tyánszky** hadtestparancsnok is.

A máramarosi győzelem híre a vármegyében.

Dobszó utján tudatták a történeteket a lakossággal.

Tegnap kora reggel már az egész ország visszhangzott a máramarosi győzelmektől. A belügyminister a lehető leggyorsabban adta tudtára az országnak a győzelmet. Szinte leírhatatlan az a hatás, amit a győzelmi hírek előidézték. Biharvármegye közönsége hivatalosan tegnap reggel 8 órakor értesült a győzelmekről. A belügyminister **Miskolczy Ferenc** főispánhoz a következő táviratot intézte:

Vármegyei főispán urnak

Nagyvárad.

Értesitem, hogy csapataink Máramarosszigetet visszafoglalták. E hír a lakosság megnyugtatására közhírré teendő.

Belügyminister.

A főispán a táviratot azonnal áttette **Fráter Barnabás** alispánhoz. Az alispáni hivatalban már tudtak a történetekről, azért a minister táviratára csak fokozottabb mérvben tört ki az öröm és nyugodtak meg a napok óta izgalomban lévő kedélyek.

Fráter Barnabás alispán intézkedésére az örömhírt azonnal telefonon tudatták a járási főszolgabírákkal. A főszolgabírák közül többen előbb még hinni sem akartak a győzelmi híreknek, csak mikor a hivatalos távirat szövegét szószerint kapták meg, akkor hitték el, mire természetesen leírhatatlan öröm és lelkesedés tört ki mindegyik részéről.

A főszolgabírák nem pihentették sokáig a hírt. Egy óra múlva már a járárok minden községében peregtek a dobok s a kisbírók kipirult arcok adták tudtára a lakosságnak, hogy a vakmerő orosz bandákat megsemmisítették hős katonáink. Érdekes, hogy a mi józan magyar népünk mennyivel másképen fogta fel a dolgot, mint az ideges kishitű városi polgár. Míg itt p. o. Nagyváradon egyes vállalkozó polgártársak a győzelmi hírek vétele után a már összekapolt csomagokat kezdték szétbontani, addig a vidék lakossága oly nyugodtan fogadta a hírt, hogy szinte bámulatos.

— Hát bátyám nem is örül a hírek? kérdezte egy főszolgabírói tiszviselő az egyik gazdát.

— Mit örüljek neki. Ez olyan természetes dolog, minthogy esütörtök után péntek következik. Én nem a győzelemnek örülök, hanem annak, hogy ott Sziget környékén olyan sok muszkával köstöltatták meg fiaink a fűvet.

Különösen nagy megnyugvást idézett elő a hír az Érmelléken. Biharvármegyében ugyanis ide menekült a legtöbb máramarosi ember.

A hír vétele után a menekültek egy része azonnal esomagolt és indult vissza elhagyott városába.

A nyugalom minden helyen visszatért. Pár nap múlva a vármegye területén valószínűleg nem lesz egy menekült sem.

VÉDEKEZÉS A KOLERA ELLEN.

A járvány-bizottság ülése.

Nagyváradon is felütötte fejét az ázsiai rém: a kolera.

A galicziai hatérről Nagyváradra szállított katonák sebesültek hurcolták be a veszedelmes betegséget, de a hatóság, illetve dr. Mayer László v. főorvos gyors intézkedéssel elejét vették a járvány elterjedésének.

Eddig Nagyváradon 21 pozitív ázsiai kolera megbetegedést konstataáltak s ezek közül elhalt 3. Megfigyelés alatt áll 175 s ezek közül 15 lesz előreláthatólag pozitív ázsiai kolera.

A járvány-bizottság tegnap ismét ülést tartott, amelyről a következőket közöljük:

Tegnap délelőtt a járvány-bizottságnak Rimler Károly polgármester elnöklésével tartott ülésén dr. Mayer László tiszti főorvos terjesztette elő terjedelmes jelentését. A jelentés szerint most Nagyváradon 21 bakteriologikusan megállapított kolera-eset van. Ezek közül három beteg meghalt, a többi gyógyulóban van. A járvány-kórházban 175 gyanus ember van megfigyelés alatt. Ujabbán a bakteriologikusi vizsgálat még 10 pozitív esetet állapított meg. A város területén a következő helyeken voltak koleras betegek: a Csengeri-utcában egy százados, a Hevesi-telepen egy kadett-örrmester, az Iskola-utcában egy kubikus, aki már meghalt, a Rendes-féle téglagyárban egy kubikus, a Hármasmás-utcában egy katoná, a csendőriszkolai tartalékkórházban egy katoná, a gimnáziumi tartalékkórházban egy katoná, a csapatkórházban több katoná.

A kolozsvári-utcai községi iskolát kiürítették és 100 ágygyal felszerelték megfigyelő állomássá. Négy óra alatt teljesen felszerelték a megfigyelő állomást, ami 5300 koronába került. Ezenkívül még 100 szalmazsákot helyeztek el a kevésbé gyanusak részére. Ezen a megfigyelő állomáson, ahol katonai őrség teljesít szolgálatot, nyolc embert ápolnak és nyolc tartanak megfigyelés alatt. A város járványorvosokká dr. Ertler Mórt, dr. Grósz Samut, dr. Dénes Ignácot kérte fel, akik felváltva teljesítenek szolgálatot. A vasuti állomáson dr. Munk Béla, dr. Révész Vilmos és dr. Weinstock Ármin, a velencei állomáson pedig a tiszti orvosok teljesítenek szolgálatot.

Bejelentette ezután a főorvos, hogy Kőszeghy József főmérnök elkészítette a felállítandó barakk tervét. A barakk teljesen felszerelve 16 ezer koronába kerül és 40 ágygyal látandó el, ahol esetleg 60 beteg is elhelyezhető. Ezenkívül elkészült a járványkórház területén építendő 8 szobából és 2 kisebb kórteremből álló megfigyelő állomás terve is. Ez az épület 30 ezer koronába kerül.

A bizottság erre nézve úgy határozott, hogy egyelőre csak a barakkot építteti fel, a megfigyelő állomás felépítését pedig a belügyminiszteri engedélytől teszi függővé.

Bejelentette a főorvos, hogy a hadügyminiszter rendelete értelmében minden a

hatérről vagy kolera-gyanus vidékről érkező tiszteket és katonákat a katonai kórházban 5 napig kell különíteni. Minthogy a csapatkórházban nincs hely, a főorvos előterjesztésére a polgármester úgy intézkedett, hogy a Tisza Kálmán-téri iskolát kiürítsék. Ez már meg is történt és az iskolát átadták a csapatkórház parancsnokságának. Az iskolában nem fognak kolera-gyanus katonákat elhelyezni, csupán azokat, akik a hadügyminiszter rendelete értelmében 5 napig zár alatt kell tartani. Ezzel elkerülhető, hogy kolera-ban megbetegedett katonákat szállítsanak a különböző tartalékkórházakba. A villamos vasut igazgatósága a katonák szállítására két kocsit ajánlott fel, amelyeket a rendes forgalomból kivont.

Miután ezeket a fontos intézkedéseket tudomásul vették, a főorvos bejelentette, hogy a piacot állandóan szigorúan ellenőrzik és a gyanusak házáit zár alá helyezték. Eddig 95 családot helyeztek zár alá s ezeknek élelemmel való ellátása végett a polgármester 600 koronát adott át Réz Bertalan rendőrkapitánynak. A rendes zárlatot polgárok ellenőrzik, a szigorú zárlatot pedig rendőrök teljesítik. A zárlat alól megszökőtteket rendőri segítséggel fogják össze és a járványkórházba internálják.

A főorvos rendelkezéseinek végrehajtásában a tiszti orvosok és járványorvosok a legnagyobb lelkiismerettel és felelősségteljes kötelességük tudatában járnak el. Ugyan ez áll az ápoló és fertőtlenítő-személyzetre, főként Tóth Béla járványkórházi gondnokra, aki fáradságot nem ismerve, éjjel-nappal dolgozik. Tekintettel arra, hogy Tóth Béla különösen a katonaság érdekében működik nagy sikerrel, a főorvos azt javasolja, hogy a bizottság szeptember 21-től visszamenőleg az első kolera-gyanus megbetegedésig és ezentúl napi 4 korona napidíjat állapított meg rendes fizetésén kívül s ezt az összeget a polgármester utján számítsa a hadügyi kincstár terhére.

Végül bejelentette a főorvos, hogy az iskolákat bezárták és intézkedett, hogy a kávéházakban és vendéglőkben a rendes szalvéták helyét vatelin-szalvétákat használjanak. A főorvos jelentését a járvány-bizottság tudomásul vette.

Tegnap a főorvosi hivatalhoz a belügyminisztériumból 500 plakát érkezett, amely a kolera ellen való hatásos védekezésre nézve hasznos tudnivalókat tartalmaz. A plakátokat a városban már ma ki fogják ragasztani.

A belügyminiszter a következő tájékoztatót adta ki:

Tudnivalók a kolera-ról!

1. A kolera hasmenéssel, hányással, görcsesel és gyors elgyengüléssel jár.
2. A kolera nagyon ragadós betegség; esirája (ragálya) a beteg bélürülékében és hányadékában van.
3. Átragadhat az egészségesre mindarról, ami a koleras bélürülékével, vagy hányadékkal bepiszkolódtott és pedig különösen: a betegről, ápolójáról, ruha-, fehér- s ágyneműjéről, evő-, ivóeszközöiről s edényeiről, ételéről, italáról. Veszedelmes az a holmi is, amelyet a koleras beteg nem használt ugyan, de a lakásából, házából való. Veszedelmes az is, ami sok ember kezén fordul meg, pl. piaci, kocsmai, kávéházi evő- s ivóeszközök, továbbá bepiszkolódtott pénz, stb.
4. A kolera leginkább arra ragad át, aki a beteggel, vagy holmijával bánik és mosatlan kézzel eszik, iszik, vagy mosatlan kézbe fogott tárggyal (dohányzó, író vagy egyéb eszközzel) nyúl a szájához.
5. Igen sokan betegedhetnek meg akkor, ha a koleras beteg ürüléke, hányadéka, vagy szennyes mosdó vize kutba, forrásba, folyóvízbe vagy egyéb ivóvízbe jut, amelyet sokan használnak.

6. Leginkább az betegszik meg kolera-ban, aki gyomrát romlott, soká állott eledellel, nyers zöldséggel (pl. ugorkával, salátával, hagymával), gyümölcsessel, szeszessel itallal elrontotta, aki magát s lakását tisztátalanul tartja és zeufoltan, azaz sokadmagával szűken lakik.

7. A kolera-tól megóvhatja magát az ember: ha nem látogat koleras beteget; ha nem jár összejövetelekre (halotti torra, vásárookra stb.-re); ha gondosan mosakodik s különösen kezét minden étkezés előtt tiszta vízzel, szappannal mossa; ha csupán frissen főzött vagy sült eledellel él és evő- s ivóeszközöit forró, lugos vízben mossa, a kolera-fertőzésre gyanus vízből származó halat pedig forró vízben bontja és mossa meg; ha ivásra olyan vizet használ, amelyet felforraltak, aztán lehűtöttek és az eltett eledelt s ha az ivóvizet gondosan fedve tartja; ha evésben, ivásban mértékletes és gyomorrontó eledeltől és gyomorrontó italtól tartózkodik; ha önmagát, ruházatát, ugyszintén lakását (házát) és udvarát tisztán tartja. Gondoskodni kell arról, hogy a ház udvarán gödör legyen üldkével s hogy ott végezze a szűkösségét az egész háznép, mert abból is veszedelem támadhat, ha a bélürülék szanaszét szivárog (kutba, folyóvízbe), vagy ha kutya, tyúk vagy egyéb háziállat széthordja.

8. A koleras, ugyszintén a gyanus beteget az előljárásnál mennél előbb be kell jelenteni.

9. Az egészségesektől azonnal el kell különíteni és gondosan ápolni, orvossal gyógyítani. Mindezt a leghelyesebben kórházban tehetjük.

10. A koleras beteg — ha csak teheti — edénybe ürítsen. Bélürülékét, hányadékát, mosdó- s mosó-vizét ártalmatlanná kell tenni (fertőtleníteni), úgy, hogy ugyanannyi oltott meszet öntsenek hozzá, vagy más szert, amelyet az orvos fertőtlenítsére rendel.

11. Aki a beteggel bánik, gondosan mosakodjék; kezét szappannal s vízzel s aztán ecettel mossa, száját (naponta többször) ecetes vízzel öblítse és ne egyék, ne igyék a beteg szobájában. Tanácsos a koleras szobájának küszöbe elé ecetbe mártott rongyot teríteni s arra lépni.

12. Ha a beteg egészen meggyógyult, langyos, szappanos vízzel tetőtől talpig mosakodjék, vagy fürödjék meg és tisztába öltözködjék.

13. Ha a beteg meghalt, nem kell lemosni s öltöztetni, hanem csak azt cselekedni, amit az előljárásgal rendel.

14. Akár meggyógyult, akár meghalt a koleras beteg, szobáját mindenestül ártalmatlanná kell tenni (fertőtleníteni).

Nevezetesen:

Mosható szennyes ruhát, ágy- s fehérneműt csak akkor lehet kivinni s mosásba adni, ha legalább két órán át forró, lugos vízben áztatták (pl. teknőben, dézsában). Szalmazsákot, ugyszintén dunnát, párnát, paplant a külső boríték lehuzása s forró lugos, vízbe áztatása után, erős ecetes ruhával jól le kell dörzsölni és a napra kitenni.

Nem mosható ruhát ugyanigy, vagy olyan szerrel kell kezelni, amelyet orvos rendel.

A beteg szobájában tartott holmit, ha nem is használta a beteg, ugyszintén a mosott, tisztogatott holmit is a napra kell kitenni.

A koleras ágyszalmáját, ételmaradékát és a szobájából kikerülő szemetet el kell égetni.

Evő-ivóeszközöit, edényeit forró vízzel tisztára kell lemosni.

Festetlen ágycat, széket, szekrényt s egyéb festetlen butoradarabját forró luggal, vagy szappanos vízzel, festett vagy finomabb butort s némely más tárgyakat olyan szerrel kell lemosni, amelyet az orvos arra a célra rendel.

A szobát, amelyben a koleras feküdt, ki kell meszelni, még a földjét is; ajtót, ablakot és ha a szoba padlózott, a padlót is forró

luggal vagy olyan szerrel, amelyet az orvos rendel, kell fertőtleníteni és azután surolni. A szoba ajtaját, ablakát nappal tárva nyitva kell tartani.

A belügyminiszter.

Uri fehérnemű, FOWNES,
késztű, Habig, kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

Egy csendőr főhadnagy bravurja.

Harminc csendőrrel fél napig tartotta fel az orosz sereget.

A máramarosi diadalok után egymásután szívárognak ki azok a nagyszerű részletek, melyek összessége alkotta azt a fényes győzelmet, amit csapataink arattak a betörő oroszokon. Ilyen epizód volt egy csendőr főhadnagy ügyes cselekedete is, mely most került nyilvánosságra. Az esetet a következőkben mondta el nekünk a nevezetes kis esemény egyik szereplője.

— Mikor meghallottuk, hogy az orosz csapatok át jöttek a szorosokon, tudtuk, hogy rövidesen mireánk is sor kerül. Tényleg szombat este parancsot kaptam, hogy az őrszel azonnal jelentkezsem az... i parancsnokságon. Még szombat éjjel megtörtént a jelentkezés. Vasárnap hajnalban már egy főhadnagy vezetése alatt harmincad magammal utban voltunk... felé. A községig igen gyors tempóban mentünk. A községen túl le tértünk az utról. Ettől kezdve főhadnagyunk nagyon óvatosan vezetett bennünket. Jó másfél órai menetelés után a főhadnagy megállott s terepszemlét tartott. Pompás helyen voltunk. Egy kis katlanszerű helyen állapodtunk meg. Ide az ország határáról mindössze egy ut vezetett. Állomáshelyünk cserjékkel volt benőve, csak itt-ott volt egy egy sárguló levéltől borított fa. Rövid haditanácsot tartottunk. Megbeszélésünk szerint mi a cserjés különböző helyein rejtőztünk el, míg a főhadnagy egy olyan fát választott ki, amelyről messze el lehetett látni és a honnan mi is tisztán láthattunk minden mozdulatát. Feladatunk volt pedig az orosz sereget visszatartani addig, amíg csak lehet. A megállapodás szerint a főhadnagy bizonyos intéseire nekünk elő kellett ugrani rejtékhelyeinkből és az ellenséget minden zaj, tehát puskalövés nélkül ártalmatlanná tenni.

Alig foglaltuk el helyeinket, mikor a főhadnagy a sapkájához emelte kezét, ami vigyázt jelentett. Talán még a szívünk se dobogott oly mozdulatlanul huzódunk meg, tágra nyitott szemekkel figyelve a főhadnagy további jelzéseit.

Egyszerre előreszegezett puskákkal kozák csapat jelent meg. Csak lépésben közeltek a lovak egyik-másik fel is horkant. A kozák csapat már elhaladt az első csendőrök előtt, főhadnagyunk azonban meg sem mozdult. Már oly közel voltak hozzám a kozákok, hogy szuronyommal lepiszkálhattam volna vagy kettőt a lováról, mikor a főhadnagy kétszer összeütötte sarkantyuját. Abban a pillanatban, mintha csak gumi lapdák lettünk volna, szuronyt szegezve előugrottunk tizen és kis körbe fogtuk a kozákokat. Szinte megmeredtek a kozákok a mi megjelenésünkre. Ellentállásra egyik se gondolt, amit nem is nagyon ajánlottunk volna, mert kérem a katonaszurony sem fogniszkáló, de a

mi szuronyunk tiz olyannal is felér, ha megmozdítjuk. Aztán meg a kozák is gyáva lehetett. Még a lovában több becsület volt, azok közül kettő három átakart törni a mi kis gyűrűnkön, mire a kozák olyat vágott öklével a szegény pára füle közé, hogy az abban a pillanatban megszelidülve várta további sorsát. Főhadnagyunk csendre intette a kozákokat, aztán leszállította őket lovaikról, elszedte fegyvereiket s megkötözve két csendőr kísérete alatt utnak indította hazafelé.

— Helyre mindenki!

Adta ki a parancsot a főhadnagy, mire úgy el tűntünk, mintha sohasem lettünk volna ott. Epp jókor rejtőztünk el, mert már újabb kozák előrs jelent meg. Ismét pengett a sarkantyú és megismétlődött az előbbi eset. Így ment ez négyszer ötször. Közülünk már 10 ember hiányzott, azok t. i., akik a foglyokat kísérték. Mi kitarítottunk tovább is. Egyszerre azonban nem előrsök jöttek, hanem a rendes katonaság. Uram! Ha annyi ágyunk lett volna, ahányan mi voltunk, elpusztítottuk volna az orosz sereget, de így szó sem lehetett az ellentállásról. Hanem mondhatom nagyszerű volt látni azt az előre vonulást. Milyen bizonytalanul jöttek a muszkák. Ez nem is csoda. Egyetlen előrs se volt. Valósággal cammogtak. Ha ekkor egy ágyu rájuk ordított volna! No de ami késett nem mulott. Mi visszavonultunk, de egy teljes fél napig tartottuk fel a muszkát... Azért mégis bejöttek, de legalább nem mentek vissza!...

..HÍREK..

...

Éljen a magyar!

Lassankint valahogy mégis csak testvérek leszünk, mi a monarchia két államának fiai. A közös ellenség, az elnyomás, az alávalóság, a cárizmus megnöveli együttérzésünket. Jó ez a harc nekünk. Meg tudjuk, hogy hányadán vagyunk. Igaz, családások is érhetnek bennünket, akad, aki elárul minket is és önmagát is: de lássa majd jutalmát.

Hadd hulljon a férgé; a jövő nagy Magyarországon csak egészséges, testvéri együttműködésen épülhet fel. Ehhez a jövő szikla épülethez már is egy hatalmas darab követ görget a „Prager Tagblatt“ egyik legutóbbi száma. A lap cikket közöl Éljen a magyar! címen s ebben a következőket mondja többek között:

— A katonák százezrei, akik Magyarországon vonultak föl s csataterre, a harcok zajából hazatért hősök és más utasok is, csak egyről tudnak beszélni: a magyar néptüzes, nemes hazaszeretetéről, a mi testvérországunkért való végtelen lelkesedésről, a tiszta ideálisan szép emberi áldozatkészségről és jószágról. Ezt lehet találni a városokban s a legkisebb falvakban egyaránt. „Tovább a magyar parasztról írva mondja: Magyarországon bebizonyosodik, amit egy német történetíró mondott, hogy a népek történeti nagyságát és értékét nem a pusztaszám határozza meg, hanem a tömegek intuíto, magasztos szelleme. Magyarországnak az európai történelemmel és kultúrával való közössége, az nemesen büszke szellem, mely az ő saját történetéből sugároz: ez él ma ebben a nemzetben, ezt érezi öntudatosan, vagy öntudatlannal minden egyes magyar. Csak így, ennek alapján lehet megértenünk testvéreink gyönyörű, beszédes hazaszeretetét, fiaink vitézségét, honleányaink segítő

emberszeretetét. És Ausztria csak a legőszintébb örömmel örülhet a súlyos napokban testvérországának s csak baráti kötelességet teljesít, mikor lelkesüléssel kiáltja: Éljen a magyar!

* **A nagyváradi kath. jogakadémia új tanárai.** A hivatalos lap legújabb száma közli: Vallás- és közoktatásügyi miniszterem előterjesztésére a nagyváradi jogakadémiához dr. Lutter János egri joglyceumi nyilvános rendkívüli tanárt az egyházjog és jogtörténet egyesített tanszékére, dr. Buday Gyula egri joglyceumi nyilvános rendkívüli tanárt a kereskedelmi és váltójog és polgári törvénykezési jog egyesített tanszékére nyilvános rendkívüli tanárrá a nyolcadik fizetési osztályba a törvényszerű illetményekkel kinevezem. Kelt Bécsben, 1914. október 2. Ferenc József s. k., Jankovich Béla s. k.

* **Bizottsági ülés a városházán.** A lakás- és élelmezésügyi bizottság a város székháza bizottsági termében folyó évi október hó 10-én, szombaton délután 3 órakor „Közélelmezési ügy“ napirenddel ülést tart.

* **Kitüntetés.** A hivatalos lap legutolsó száma közli: Ófelsége megparancsolta, hogy Gruber Árpád, 101. gy. e.-beli főhadnagynak, mint léghajósnak, az ellenséggel szemben vitéz elismerésül, a legfelsőbb elismerés tudtul adassék.

* **Aranyat vasért.** Ujabbán a következő adományok folytak be Hlatky Endre főispánhoz: Klinger Ica egy aranygyűrű. B. L. egy ezüstkarkötő. Ifj. Csordás Józsefné öt korona. Nádasdi Józsefné és János egy ezüstóra, két aranygyűrű, egy aranyfüggő. Porcsalmi Piroska három aranygyűrű. G. B. egy aranykereszt, egy aranylánc. Boócz Géza és Ella husz korona. Korponai Lajos egy aranygyűrű, egy aranyzsuzu, egy ezüstóra, három ezüstpénz. Móré Mici egy aranykarkötő aranygombbal. Lakatos József hat korona. Hegedűs Rezsóné tizenkét korona. Nagy István egy aranygyűrű, egy kis aranykereszt, két ezütlánc. Grünfeld Gizi és Margit egy aranygyűrű, egy ezüstóralánc. Gál Erzsike egy aranygyűrű. Barátki Irma egy aranygyűrű. Blum Zsigmond egy aranygyűrű. Belme Istvánné két aranyfüggő. Zichermann Sándor egy ezüstóra. Gedeon Alajos egy aranygyűrű, egy aranytű. F. Za. négy korona. Sueze Lacika tiz korona. N. N. három korona. Kursinszky Márthuska egy aranygyűrű. Rónay Erzsike egy aranygyűrű. Virányi Ilonka 3 aranyfüggő, 2 ezüstkarkötő. Szép Bálintné három aranygyűrű. Bán Margit egy ezüst karperec, egy ezüst szív, két aranyfüggő. Bán Géza és Meje két ezüst óra, egy ezüst kalcstartó, egy ezüst brosa, egy ezüstgyűrű. Jakab Schames tiz korona. Marlog Jakab husz korona. N. N. nyolc korona. Imre Jolán egy arany órakulcs, két aranyfüggő és öt korona. Kappner Arminné öt aranyfüggő. Ekker Mórné egy aranykarkötő, egy kigyós gyűrű. Ekker Böske egy aranygyűrű, két aranyfüggő. N. N. egy ezüstözött kanál. Grűden Simon és Teri két aranygyűrű, egy ezüst zsuzu, aranytörödé. Dr. Feldmann Ármán tiz korona. Fenichel Erzsike egy aranygyűrű, egy aranymedál. Farkas Katalin egy kis aranylánc. Forgó Lajosné két aranygyűrű, két aranyfüggő. Özv. Szűcs Antalné egy aranygyűrű. Kuczik Etelka egy aranygyűrű, egy ezüst karika, egy ezüst karperec. Kerekes Jánosné egy aranymedál. Ifj. Némethy László egy aranyóra, egy aranyfüggő, két aranytörödé. Megai Ilonka öt korona. Karner Béla nyolc drb ezüstpénz, ezüsttörödé. Fitz Ilonka egy aranygyűrű. Dob Tivadar egy aranygyűrű, egy ezüstgyűrű, egy ezüstpénz.

A tegnapi napon a szalárdi járásból ér-

kezett gyűjtőiv dr Miskolezy Ferenéné főispánéhoz. A gyűjtőiv feltünteti az aranyatvasért! mozgalom éljaira készpénzt és ékszeret adományozottak névsorát. Az adakozók a következők:

Popovits Györgyné aranylánc. Juhos Lajos aranygyűrű. Kofali Nagy Lorándné 5 kor. Reiss József 5 kor. Reiss Mayer Erzsébet 5 korona. — Szombatsági jegyző gyűjtése: Böttger Anna, Fretska Olga, Tamaián Pálné, Spitzer Józsefné, Ritter Lajos, Biró Sándorné, Biró Gusztávné, Biró Sándor. — Tenkei főszolgabíró gyűjtése: Dr Papp Jusztinné, Papp Károlyné, Papp Károly, dr Papp Szevér, özv. Toperezer Kálmánné, Sztankó Dezsóné, Kemény Erzsike, Laczikó Erzsébet.

Felhívjuk a t. közönség figyelmét, hogy a vas emlék-gyűrűknek rozsdásodás ellen, arannyal, vagy ezüsttel való bélelését szép kivitelben az elismert szolid cég: *Schmutzler János ékszerész* (Bazár-épület) készíti.

* Tiszteletbeli kinevezések. Hlatky Endre főispán a felmerült szükséghez képest a város két szorgalmas alkalmazottját, *Losonczy Gábort* és *Kucserik Jánost* tiszteletbeli számtisztekk nevezte ki.

* A város költségvetése. Nagyváradi város főszámvevője összeállította a város 1915. évi költségvetését. A budget-et hétfőn, október 12-én délután 4 órakor tartandó ülésén veszi tárgyalás alá a város pénzügyi szakbizottsága.

* Lábbeli szállítások a hadseregnek. A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urnak 72016—VI. C—1914. sz. leiratára való hivatkozással van szerencsénk az érdekelteket értesíteni, hogy a hadügyminiszter ur a hadsereg lábbeli szükségleteinek azt a részét, amely a szerződés és szállítóknál lekötött, továbbá a kisipar részére biztosított mennyiségeken felül, még szabadon kiadható, a miniszter ur közbenjárására a quota arányában a hazai cipőipar révén óhajtja biztosítani az esetben, ha erre nézve megbízható cégek részéről megfelelő ajánlatokat kap. Felhívjuk ennél fogva azokat a szakmabeli vállalatokat, melyek vagy gépi berendezésükkel, akár nagyobb szabású munkástörzsek rendszeres foglalkoztatásánál fogva gyári jellegűek, hogy amennyiben ezen szállításokban részt venni óhajtanak, erre vonatkozólag tegyenek azonnal, de legkésőbb a f. 1914. évi okt. 8-ig részletes ajánlatot. Ezeket az ajánlatokat a cs. és kir. hadügyminiszter urhoz kell címezni és kísérel irattal a kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urhoz felterjeszteni. Az ajánlatokban feltüntetendő, hogy az ajánlattevő napi hány pár előállítására vállalkoznék és milyen áron. A mintákat és feltételeket az érdeklődők a budapesti 2. sz. katonai ruharaktár utján szerezhetik meg. A miniszter ur előre is figyelmébe ajánlja a pályázóknak, hogy az árak reális calculáció alapján méltányosan állapítsák meg, mivel túlmagas árak esetén a miniszter ur nem lenne abban a helyzetben, hogy a hazai ipar érdekeit megvédhesse. Nagyváradi, 1914. október hó 1-én. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara: Dr Moskovits József, elnök. Dr Sarkadi Lajos, titkár.

* A bábaképezde tanfolyama. Az utóbbi napokban azon téves hír kelt szárnyra, hogy a nagyváradi magyar kir. Bábaképző Intézet egészen sebesült katonák felvételére alakítottát át, s így nőbetegek és szülők nem vétetnek fel. Ezen hír alaptalan, mert sebesült katonák csak a bábatanulók internátusában és a nőgyógyászati osztály egy részében helyeztetek el s így a szülészet osztály változatlanul működik tovább, ugyancsak a nőbetegek felvétele is eszközöltetik. A bábaképzés sincs megszüntetve s jelenleg is folyamatban van a téli tanfolyam. Csupán annyiban történt válto-

zás, hogy a bábatanulók nem nyerhetnek elhelyezést az internátusban, hanem a városban kénytelenek lakni és élelmezni magukat. Mindezeknél fogva felhívom Nagyváradi város és Biharvármegye közönségének a figyelmét arra, hogy a vezetésem alatt álló magyar kir. bábaképző intézetben terhesek, szülők, gyermekágyasok és nőbetegek a háboru tartama alatt is épen oly segélyben és gyógykezelésben részesülnek mint béke idején, s így a felvételek a legesekélyebb megszorítás nélkül, változatlanul eszközöltetnek. Dr Konrad Jenő, igazgató tanár.

x Három liter családi rumot készíthet bárki pár perc alatt teához, a Farkas-féle *Rumkivonattal*. Ára utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogueriájában Rákóczi ut 7-B. Telefon 13 02.

x Kiadó lakások. Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag
Reichard Dezső
cégnél
Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

x Hangszerek csoda olcsó árban. Hegedű 7 koronától. Vonók, tokok. Világhírű húr különlegességeim, Rádium, Róma, Bohémia gyártmányok. Gramafonok, lemezek, hangdobozok, rugók. Az összes hangszerek javítása eddig nemlétező olcsó árban. Ugyanott egy új modern divány jutányos áron eladó. Simon Gyula hangszerkészítő Rákóczi-ut 22.

* Több egyszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x Watta és kötszervélék nagy mennyiségben raktáron vannak az Apolló drogueriában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

* Kolera ügyben. Minden község előljárási részének! Hivatkozással a 144.233—1914. VII. d. számú belügyminiszteri körreleltre, tisztelettel értesítem, hogy a betegek és koleragyanusok elkülönítéséhez szükséges előírászerű ágyfelszereléseket és fertőtlenítő eszközöket előzékenységből a jumi szabott árainon szállítom. Rendelvények beérkezési sorrendben kerülnek leszállításra. Telefonszám: 905. Tisztelettel: Weisz Kálmán magyar kórh. ber. vállalata, Nagyváradi, Nagypiac-tér 10. Darvassy-ház.

* Női parthi fél cipők fekete és barna színben K. 5-ért, szürke szarvasbőr cipők K. 5-ért. Saját készítményű fiu boksz cipő K. 7, férfi boksz v. chevró fűzős v. zugos K. 9. Női egész cipő K. 8, női amerikai egész cipők nagy választékban, ugyancsak minden uridivatcikk a legjutányosabban szereshető be Fekete Jenőnél Szentjános-utca 8. Kispipa mellett.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x Védekezés a kolera ellen. Hatásos bacillusölő és fertőtlenítő szerek Lysoform, Carbolsav, fertőtlenítő szappanok. *Kals szappan*, stb. Kiváló, megbízható minőségben kaphatók és házhoz szállíthatnak. *Farkas István Apolló drogueriában Nagyváradi Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.*

x A legújabb párisi kalap-újdonosságok egyedül KOHN HELEN kalapüzletében kaphatók. Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Atalakításokat modellek után vállal.

* Az Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r. t. (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy elfogad új betéteket, a melyek nem esnek a moratorium intézkedései alá, takarékbetétkönyveskére és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módokat mellett. Pénztári órák: d. e. 9-től 12-ig.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* Ingatlan eladás. Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungaria cipőgyár r.t.

x Kiadó lakások. Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x Poloskeirtő Nexin biztos szer. Ára: 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogueriájában Rákóczi-ut 7-B.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**
Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

Legújabb táviratok.

A belgák felrobbantják a templomokat.

Berlin, október 8. Hágából táviratozzák a B. Z. am Mittag-nak: Egy belga utas-katona elbeszélte hírlapíróknak, hogy az ő csapata több ízben kapott parancsot templomtornyok felrobbantására a végből, hogy a német tüzérsgnek ne legyenek ilyen jó célpontjai. Ez a katona tizenként templomtorny felrobbantásában vett részt.

Ujabb győzelmek a déli harctéren.

Budapest, okt. 8. Hivatalos jelentés érkezett este 7 órakor: Boszniának az ellenségtől való megtisztítása céljából folyamatba tett akciónk további eseményekkel járt. A montenegrói csapatokkal szemben elért és már jelentett sikereinkhez most egy döntő csapás fűződik, amelyet a Visegrádon keresztül harc nélkül betört szerb csapatokra mértünk. Északi oszlopokat Szebrenicza felől Bajnabasta felé a Drinán át már visszavetettük, miközben vonatjukat és lőszeroszlopukat elvettük.

A Románia Plánina felé előrehatolt fő erejüket, mely Bozanovics Milos tábornok

volt hadügyminiszter parancsnoksága alatt állott, a mi seregünk két napos esatában teljesen megverte és az ellenség csak gyors futással menekült meg a részünkről tervezett elfogatástól. A tizennegyedik népfelkelő ezredük egyik zászlóalját elfogtuk, több gyorstüzelő ágyut zsákmányoltunk. Pottiorek tábornosnagya.

Felfüggesztették a gabona-vámszedést.

Budapest, október 8. A Budapesti Tudósító jelenti a gabonaneműek árának az utóbbi időben tapasztalt rohamos és állandó emelkedése, amely a kedvezőtlen termés és a hadviselés folytán részben fokozott szükséglet dacára ily mértékben indokoltnak nem mutatkozik, arra indította a kormányt, hogy engedve a mindinkább szaporodó ama kívánalmaknak a melyek a gabonavámok ideiglenes felfüggesztését sürgeti és számolva a fogyasztó közönség jogos igényeivel, a gabonavámok felfüggesztését sürgeti.

Az erre vonatkozó rendelet a hivatalos lap holnapi számában fog megjelenni. A felfüggesztés kiterjed a gabonaneműekre, buza, rozs, árpa, zab, tengeri és a hüvelyesekre bab, borsó, lenese, továbbá lisztre és az örleményekre. A kormánynak a fogyasztó közönség érdekében tett ez az intézkedése a mai gazdasági viszonyok között nem sérti a termelő osztályok jogos érdekeit sem és így bizonyára osztatlan megnyugvással fog fogadtatni. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

SZÍNHÁZ

Mihály pópa leánya.

A téli szinidény megnyitó előadása.

Javában folyik a munka a Szigligeti-színházban: a szinigazgatói irodában, a szinpadon, a festőteremben lázas igyekezettel, nagy ambícióval készülnek a vasárnapi előadásra, amikor Erdélyi Miklós téli évadját megnyitja. Sokszorosán érdekes a megnyitó előadás: először is eredeti dráma bemutatója, amely 1914. esztendő eleven történetéből pattant a szinpadra, másodsor bemutatkozása a társulat új hősnőjének: Retteggy Margitnak, aki Sas Ede darabjában, a Mihály pópa leányában rendkívül hálás szerepet kapott, amelyben alkalma nyílik kiváló képességei feltüntetésére. A darabból javában állnak a próbák Erdélyi Miklós rendezése mellett: minden szereplő legjobb tehetségét veti latba, hogy vasárnap este igazán ünnepi előadást produkáljon.

Mihály pópa leánya, — mint már említettük, — könyvalakban is megjelent; a könyvhöz a szerző a következő előszót írta, rámutatván a nagy háborúnak arra az izgalmas eseményére, ami művéhez az ötletet adta: 1914. augusztus 18-án történt Husiatyuban, a bukovinai határszélen, hogy az ottani rutén lelkész ünnepi istentiszteletre hívta meg a környéken táborozó csapataink tisztikarát. A tisztek persze elegett tettek a meghívásnak, de alig tették be a lábukat a templomba: megkondukt fölöttük a vészha-

rang. A tisztek nyugtalankodni kezdtek, a mikor egyszerre halotthalványan berohant a pépa eselédlyánya: Meneküljete! El vagytok árulva! Már akkor néhány srappell is lecsapott a templomba. A tisztek kirohantak, a katonaság fegyverre kapott és diadalmasan visszaverte az oroszok orvátmadását. Ez a templomjelenet kapott meg a maga izgalmasságával: ebből esimáltam ezt a színjátékot. Igazán maga az élet adta a tárgyamat, a napról-napra, ugyszólván pereről-perere véres, szörnyűséges eseményeket szülő idő: én nem akartam egyebet, mint 1914. óriás világtörténeli drámájának egy jellemző epizódját szinpadí formába önteni.

A darabhoz Erdélyi Miklós fényes új diszleteket is festett: különösen a második felvonásbeli g. kel. templom belseje lesz imponáns látványosság.

A színház helyárai. A színház művezető igazgatósága, tekintettel a rendkívüli állapotokra, a régi rendes délutáni és esti helyáraktól eltérőleg újabb mérsékelt helyárakat léptetett életbe, melyet a város szinügyi-bizottsága hagyott helyben. Ezen helyárak, ugy a délutáni, valamint az esti előadások szinlapjain ki vannak tüntetve s a színház pénztárainál is ki vannak fűglesztve.

Színházi bérletek. A havi bérletek a színház titkári irodájában válthatók ki délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig. Rendes pénztár folyó hó 9-ikén pénteken nyílik meg. Jegyek előre válthatók rendes jegyváltás idejében.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
D. PAPP KÁROLY.

Vonatok közlekedése.

Nagyváradra és Nagyváradról.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

(Predeálig közlekedik.)

Budapest ind.	*9.35 é.	8.20 r.	6.15 e.	*2.25 du.
P.-ladány érk.	12.56 é.	1.32 du.	11.59 é.	5.49 du.
P.-ladány ind.	1.03 é.	1.57 du.	12.25 é.	5.36 du.
B.-ujfalu ind.	1.39 é.	2.48 du.	1.14 é.	6.30 e.
N.-Várad érk.	2.20 é.	3.48 du.	2.12 é.	7.09 e.
N.-Várad ind.	2.28 é.	4.18 du.	2.50 é.	7.17 e.
Kolozsvár é.	5.47 é.	8.34 e.	7.13 r.	10.32 r.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.

(Predeáltól közlekedik.)

Kolozsvár ind.	10.54 é.	6.35 r.	6.19 é.
N.-várad érk.	2.16 é.	10.47 de.	10.36 é.
N.-várad ind.	2.26 é.	11.07 de.	11.09 é.
B.-ujfalu ind.	3.10 é.	12.00 de.	12.05 é.
P.-ladány érk.	3.47 é.	12.45 du.	12.54 é.
P.-ladány ind.	3.54 é.	1.05 du.	1.22 é.
Budapest érk.	*7.35 r.	6.00 e.	7.20 r.

A *gal jelölt gyorsvonat Budapesten a nyugati pályaudvarról indul, illetve oda érkezik.

Nagyvárad—Kolozsvár.

Nagyváradról indul	12.11 du.
Kolozsvárra érk.	4.33 du.

Kolozsvár—Nagyvárad.

Kolozsvárról indul	11.25 é.
Nagyváradra érk.	6.37 r.

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged.

Nagyvárad ind.	6.00 r.	10.10 de.	4.40 du.	7.52 e.
Szalonta ind.	7.06 r.	11.18 de.	6.03 e.	9.25 e.
Békéscsaba érk.	8.12 r.	12.37 du.	7.22 e.	11.04 é.

Szeged—Békéscsaba—Nagyvárad.

Szegedről ind.	3.08 é.	10.59 de.	2.41 du.
Bcsabára érk.	6.21 r.	1.18 de.	5.15 du.
Békéscsaba ind.	6.49 r.	1.38 du.	5.56 du.
Szalonta ind.	8.31 de.	2.57 du.	7.14 e.
Nagyvárad érk.	9.40 de.	4.00 du.	8.20 e.

Nagyvárad—Gyoma.

Nagyvárad ind.	1.48 du.
Vésztő érk.	4.46 du.
Vésztő ind.	5.09 du.
Gyoma érk.	7.14 e.

Gyoma—Nagyvárad.

Gyoma ind.	3.35 é.
Vésztő érk.	5.57 é.
Vésztő ind.	6.13 r.
Nagyvárad érk.	9.30 de.

Nagyvárad—Debrecen.

Nagyvárad ind.	3.26 éj.	5.12 du.
Debrecen érk.	6.27 r.	8.13 est.

Debrecen—Nagyvárad.

Debrecen indul	4.10 éj.	4.08 du.
Nagyvárad érk.	7.10 r.	7.20 est.

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.

Nagyváradról ind.	2.00 du.	5.35 du.	4.35 éj.
Belényesről ind.	6.37 est.	10.08 éj.	9.36 de.
Vaskóh érk.	7.37 est.	11.08 éj.	10.41 de.

Vaskóh—Belényes—Nagyvárad.

Vaskóh ind.	2.57 éj.	10.51 de.	5.20 du.
Belényes ind.	4.00 éj.	11.54 de.	6.28 est.
Nagyvárad érk.	8.20 r.	4.07 du.	11.00 éj.

Vésztő—Hollód.

Vésztő ind.	6.03 r.	10.20 de.	5.05 du.
Hollód érk.	10.42 de.	2.17 du.	10.11 éj.

Hollód—Vésztő.

Hollód ind.	4.40 éj.	11.34 de.	3.50 du.
Vésztő érk.	9.18 de.	4.51 du.	7.56 est.

Szombatság—Venterrogoz—Bihardobrosd.

Szombatság—Venterrogoz ind.	7.41 r.	4.51 du.	8.33 est.
Bihardobrosd érk.	8.20 r.	5.30 du.	9.12 est.

Bihardobrosd—Szombatság—Venterrogoz.

Bihardobrosd ind.	4.57 éj.	12.51 d.	7.22 es.
Szombatság—Venterrogoz érk.	5.34 éj.	1.28 du.	7.59 est.

Nagyvárad—Érmihályfalva—Nagyvárad.

(Hadi menetrend.)

Nagyvárad ind.	2.53 du.	postav.	4.29 du.	helyiv.
Nagyváradra érk.	11.40 de.	postav.	6.53 r.	helyiv.

Ha nincs megelegetve szabójával, mely drága vagy rosszul szab vagy sem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT** G.Y. és T.L.R.S.A. uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sennenföld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, szesz, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Cement, cementcsövek, fedéllemezek, gipsz, csatornázás ismert jó minőségben.

Kondor Dezső
Nagyvárad, Nagypiacz-tér 1. sz.

Telefon 969. Telefon 969.

MEGNYILT! MEGNYILT!

Az
**uj csipke, himzés,
harisnya áruház**
Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen esésén még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel
Friedmann Jenő

MEGNYILT! MEGNYILT!

A Nagyváradi sör jó és olcsó!

Hasonlítsa össze más sörökkel és **birálja meg**

előítélet nélkül

meg fog győződni arról, hogy

**szükségtelen más
sört drágábban vásárolnia**

Telefon: gyár 439. sz.,
városi iroda 471. szám.

Sebesült katonák számára

azonnal szállít bárkora
a megrendelő neve alatt

vaságyat

hozzávaló ágyneművel
eelszerű, tartós, a higiéniá-
nak megfelelő kivitelben, a

legjutányosabb szabott áron:

Nagyvárad, Weisz Kálmán

Nagyplae-tér 10. sz. katonai és kórh. ber. vállalata
(Barvassy Lajos ház.) Telefon: 905. sz.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesítem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel
VAJNOVSZKY KÁROLY
papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 82. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.
Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

Műszaki harisnyakötőde Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2. (Ausländer férfinyabócég után.)

KÉSZIT uj férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejleéseket s javításokat, valamint aszur- és muslin-harisnyákat, kivágot cipókhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőz mindenkít a harisnyák jószágáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán a város részére szükséges kőműves, ács, asztalos, lakatos, szobafestő, mázó, üveges, bádogos, eserepező, kovács, kerékgyártó és kövező munkálatok vállalatba adása céljából 1914. évi november hó 26-ik napján délelőtt 9 órakor a városi bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalati idő tart három egymás után következő éven át, vagyis 1917. évi december hó 31-ig.

Az ajánlatok csak írásban alulírott kezéhez 1914. évi november hó 26-ik napjának d. e. 9 órájáig adhatók be. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő a munkálat, amelyre az ajánlat vonatkozik.

Bánatpénzül ajánlattevők tartoznak a kőműves munkálatokra 2000, az ács munkálatokra 2000, az üveges munkálatokra 100, a eserepező munkálatokra 200, a szobafestési munkálatokra 100, a lakatos munkálatokra 400, az asztalos munkálatokra 400, a mázó munkálatokra 300, a kovács munkálatokra 200, a kerékgyártó munkálatokra 200, a bádogos munkálatokra 200, végül a kövezési munkálatokra 2000 koronát készpénzben vagy óradékképes érték papirokban letenni.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlathoz.

A fent jelzett összes munkálatokra vonatkozó általános és külön feltételek valamint az egység árjegyzék a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési általános és külön feltételeket, továbbá az egység árjegyzéket ösmeri azokat magára nézve kötelezőnek elfogadja.

Több munkanemre tett együttes ajánlat esetén az ajánlat végén világosan kitéendő, hogy ajánlattevő ajánlatából bármelyik munkanem kivételét elvállalja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Az ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés megtörténik, ellenben Nagyvárad városát csak az árlejtés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja magának a jogot, arra nézve, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1914. október hó 1-én.

Komlóssy József,

tanácsnok,
mint az árverési külötség elnöke.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

lávák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Kevés pénzért sok mindent vásárolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisnyáig
férfi zokni „ 28 „ „ zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fehérneműek zsebkendők, ridikulók pénzerszények, ernyők igen olcsó árért. Himzés valódi klóplli csipkék.

Férfi gallér darabja 10 fillér,

csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvétel, viszont eladóknak engedmény, meg nem felelőért a pénzt visszaadjuk.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.